

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	21090 Інформатика
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	21090
Назва ОП	Інформатика
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	122 Комп'ютерні науки
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сватко Віталій Володимирович, Пташник Вадим Вікторович, Боровик Данило Ігоревич, Савчук Тамара Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.02.2024 р. – 29.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_bachelor_informatics_self-esteem.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_bachelor_informatics_visit-program.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертна група вважає, що основні цілі та програмні результати навчання освітньої програми "Інформатика" за спеціальністю "122 Комп'ютерні науки" узгоджено з місією, цілями та стратегією СумДУ та орієнтовані на формування особистості фахівця, здатного застосувати математичні основи, алгоритмічні принципи в моделюванні, проектуванні, розробці та супроводі інформаційних технологій для складних систем; здійснювати розробку, впровадження і супровід інформаційних систем аналізу та обробки даних в організаційних, технічних, природничих та соціально-економічних системах, формування здатності до подальшого навчання та критичного мислення. Встановлені факти та докази дають можливість зробити висновок про загальну відповідність змісту та освітнього процесу за освітньою програмою «Інформатика» спеціальності «122 Комп'ютерні науки» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти встановленим вимогам критеріїв оцінювання щодо якості освітньої програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Достатній матеріально технічний розвиток кафедри комп'ютерних наук забезпечено залученням ІТ-підприємств. 2. У СумДУ діє ефективна система заохочення НПП та здобувачів вищої освіти ОП (преміювання за високі показники профактивності, призові місця у конкурсах). 3. Кафедра практикує залучення до проведення занять фахівців-практиків з ІТ-фірм. 4. Наявність потужної МТБ сучасного обладнання для проведення усіх практичних і теоретичних видів підготовки здобувачів ОП. 5. Активне поєднання науки та навчання, починаючи з молодших курсів бакалаврату. 6. Наявність експертної ради роботодавців, що беруть активну участь у обговореннях та оновленнях ОП. 7. Створено Студентську агенцію з академічної мобільності для її популяризації, в тому числі за кордоном. 8. Наявність власної MIX- системи підтримки освітнього процесу. 9. Розроблено системний підхід для врахування сучасних потреб роботодавців при підготовці фахівців, а також ПРН відповідно до стандарту спеціальності "Комп'ютерні науки" (за першим освітнім (бакалаврським)). 10. Наявність 9 сертифікованих укриттів, що обладнані всіма необхідними засобами комунікації, гігієни, меблями, техніки для забезпечення достатніх умов перебування у них. 11. Наявність "Студентського лелеки" для здобувачів, що є батьками.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. У СумДУ відсутні підписки на фахові журнали за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки". ЕГ радить директору бібліотеки провести аналіз запитів на фахові видання з боку учасників освітнього процесу ОП до 30.06.2024р. та підготувати ректору на узгодження перелік відповідних фахових видань. 2. Система прийнятих позначень загальних та фахових компетентностей у ОП, в силабусах й РПНД ОК, що стосуються соціальних навичок, розрізняється. ЕГ рекомендує використовувати єдину систему означених позначень та провести детальне роз'яснення для НПП щодо їх застосування у термін до 30.06.2024р. 3. На сайті факультету та кафедри не оновлено інформацію щодо студентського самоврядування (наявна до 2020р.), наукової роботи (наявна за 2022р.), оголошень щодо проведення заходів. ЕГ рекомендує до 30.06.2024р. оновити інформацію. 4. Центр забезпечення якості недостатньо якісно перевіряє ВСО перед їх завантаження в систему НАЗЯВО (виявлено повне співпадіння текстів у ВСО ОП спеціальності 122 "Інформатика" та "Інформаційні технології проектування"). ЕГ рекомендує провести нараду відповідальних осіб щодо підвищення якості процесу перевірки ВСО перед їх завантаження в систему НАЗЯВО в термін до 30.04.2024р.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

За результатами проведених досліджень та інтерв'ювання під час візиту, ЕГ з'ясовано, що цілі освітньої програми "Інформатика" за першим рівнем вищої освіти спеціальності "122 Комп'ютерні науки" у Сумському державному університеті" (в подальшому СДУ) (op.sumdu.edu.ua) чітко сформульовані та відповідають визначеній Стратегічним

планом розвитку Сумського державного університету на 2020-2026 роки (<https://cutt.ly/OwHbOLhh>) місії та стратегії, розглянутим та затвердженим рішенням Конференцією трудового колективу університету (протокол №7 від 24.01.2020 р.). Освітня програма, що акредитується, спрямована на формування особистості фахівця, здатного застосувати математичні основи, алгоритмічні принципи в моделюванні, проектуванні, розробці та супроводі інформаційних технологій для складних систем; здійснювати розробку, впровадження і супровід інформаційних систем аналізу та обробки даних в організаційних, технічних, природничих та соціально-економічних системах, формування здатності до подальшого навчання та критичного мислення. Основним фокусом освітньої програми є врахування сучасних фундаментальних та спеціальних прикладних теорій та методів моделювання, проектування, розробки та супроводження інформаційних, інформаційно-комунікаційних та інтелектуальних технологій, що дозволяє здобувачам ефективно застосовувати комплексний підхід при вирішенні складних спеціалізованих задач та практичних проблем відповідного рівня професійної діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ виявила, що позиції та потреби здобувачів, НПП та роботодавців СумДУ до ОП «Інформатика» (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>), обговорюються ними відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітніх програм, що реалізуються у Сумському державному університеті (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=1061fffc-dc6b-ed11-9dae-d4856459ca35&kind=1&version=1709050213853>), Положення про оцінювання випускниками рівня їх задоволеності якістю освітніх програм, що реалізуються у Сумському державному університеті (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=56515ab0-1c73-ee11-9716-005056015693&kind=1&version=1709050213853>), Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=00e9ba12-a107-ea11-9ad5-001a4be6d04a&kind=1&version=1709050213853>), наказу “Щодо оприлюднення освітніх програм, їх освітніх компонентів та інформації про дотримання Ліцензійних вимог” (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=16ec932f-ca67-e811-9585-001a4be6d04a&kind=1&version=1709050213853>). Вони представлені у таблиці пропозицій та зауважень стейкхолдерів Сумського державного університету до ОП «Інформатика» за першим (бакалаврським) освітнім рівнем (<http://surl.li/riidd>). Інтереси роботодавців представлені результатами роботи Експертної ради роботодавців (ЕРР) зі спеціальності 122 “Інформатика” (<https://bit.ly/3Npmlm7>, протокол №1 від 20.02.2023р.). Врахування позицій та потреб всіх стейкхолдерів забезпечується можливостями зворотнього зв'язку від них через відкриту Форму обговорення ОП (<http://surl.li/obui>), а також через електронну пошту info@job.sumdu.edu.ua, які наведені в профілі ОП “Інформатика” (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>). Інтереси всіх стейкхолдерів враховуються через опитування. Здобувачам також пояснюються їх можливості впливу на зміст освітніх компонентів ОП через опитування відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=7c7de133-99aa-e711-8a45-001a4be6d04a&kind=1&version=1709050213853>). За результатами інтерв'ювання під час візиту, здобувачі активно впливають на якість ОП. Пропозиції та зауваження до ОП “Інформатика” за першим (бакалаврським) освітнім рівнем представлені у відповідній таблиці (<http://surl.li/riidd>). Потреби та позиції академічного персоналу щодо удосконалення ОП розглядаються на засіданнях робочої проектної групи (Протокол №1.1 від 31.08.2022р., Протокол №1 від 20.02.2023р., Протокол №2 від 20.02.2023р. додаються). Отже, цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням інтересів всіх стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За результатами фокус-зустрічей, вивчення та дослідження ВСО, ЕГ має підстави стверджувати, що цілі та програмні результати навчання ОП «Інформатика» (перший освітній рівень) визначено та удосконалюються з урахуванням розвитку технологій та вимог до софт-скілів, володіння якими очікують ІТ-компанії (<https://cutt.ly/FwZJOKST>), вимог до ІТ-фахівця (<https://cutt.ly/lwZgziOZ>), розвитку ринку праці (<https://cutt.ly/lwZgZA2Q>), галузевого контексту (<https://bit.ly/3NqCD1h>), що дає можливість вчасно реагувати на новації в галузі інформаційних технологій. З метою зовнішнього аудиту, кафедра звернулась до Харківського ІТ кластеру, який в межах проекту Tech Edu Up! позитивно оцінив на відповідність вимогам ринку праці в ІТ-галузі ОП «Інформатика» спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» в Сумському державному університеті (витяг з протоколу, на якому розглядалось питання та сертифікат додаються). Спільнота розробників DOU в 2023 році визначила рейтинг СумДУ серед кращих ЗВО України, що готують ІТ-фахівців (<https://bit.ly/3NqCD1h>), а у світовому рейтингу Times Higher Education Impact Rankings за 2023 р. СумДУ є першим серед університетів України та увійшов у топ-301-400 кращих ЗВО світу (<https://bit.ly/3RKj055>). Кафедра комп'ютерних наук СумДУ співпрацює з такими ІТ-компаніями та підприємствами Сумщини, як ТОВ «АПТІМАЙЗД ОПЕРЕЙШНЗ» (Угода №0016/52.17.12-2019м від 1.11.2019 р.), ТОВ «АМС Брідж ЛЛС» (52- 20202м/0002 від 25.02.2020р.), ТОВ «Брокодерс» (№52.17.12-2020м /0001 від 31.01.2020 р), ТОВ «МАЙНДКЕЙ» (№15 від 23.10.2015 р.) та інших (<https://bit.ly/3v6NiYU>). Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм таких ЗВО, як ХНУРЕ, КНУ ім. Т.Шевченка, НУ “Львівська політехніка”, Вінницький національний технічний університет, The University of Manchester, Harvard University (Таблиця споріднених ОК за результатами аналізу додається). Отже, цілі освітньої програми та програмні

результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ЕГ підтверджує, що ОП «Інформатика» (перший освітній рівень) (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>), дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки" та рівнем вищої освіти (зі змінами до стандарту, затвердженими наказом МОНУ №96 від 26.01.2024р.), а саме ПРН1 - через ОК 1-3, 5, 8-10, 31; ПРН2 - через ОК 4, 5,12, 15, 24; ПРН 3 - через 4, 9, 12, 13,15; ПРН 4 - через ОК 24, 25, 27; ПРН 5 - через ОК 5, 8, 10, 11, 18, 23, 29; ПРН 6 - через ОК 4, 13, 24; ПРН 7 - через ОК 9, 11, 13, 15, 29; ПРН 8 - ОК 6, 12,13, 15, 17, 27, 31; ПРН 9 - через ОК 8,10,11,14,16,18, 22, 23, 29,31; ПРН10 - через ОК 19, 21, 22, 26; ПРН 11 - через ОК 6, 14, 16, 17, 28, 30; ПРН 12 - через ОК 25, 27; ПРН 13 - через 7, 20, 23, 28; ПРН 14 - через ОК 7, 20, 23, 28; ПРН 15 - через ОК 6, 14, 16, 18, 30; ПРН16 - через ОК 7, 17, 20, 21, 28.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1.Цілі ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб всіх стейкхолдерів. 2. Постійний моніторинг компетентностей сучасного фахівця через роботодавців. 3. Врахування результатів опитування всіх стейкхолдерів щодо компетентностей, якими має володіти фахівець з комп'ютерних наук, а також щодо стану ринку праці з урахуванням регіонального та галузевого контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма "Інформатика" характеризується наявністю чітко сформульованих цілей, що відповідають місії та стратегії СумДУ. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб всіх заінтересованих сторін, сучасних тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також базуються на досвіді аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, що дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Отже, за встановленими фактами, ЕГ зробила висновок, що освітня програма та освітня діяльність за освітньою програмою "Інформатика" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідають визначеним вимогам Критерію 1 (підкритеріям 1.1, 1.2, 1.3 та 1.4) щодо проектування та цілей освітньої програми, забезпечення досягнення ПРН, визначених стандартом вищої освіти, що відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

За результатами досліджень ЕГ встановила, що обсяг освітньої програми “Інформатика” складає 240 кредитів. З них, обсяг обов'язкових освітніх компонентів ОП складає 180 кредитів ECTS (75%), а обсяг вибіркового освітніх компонентів ОП - 60 кредитів ECTS (25%), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 “Комп'ютерні науки”.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ встановила, що освітня програма “Інформатика” (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>) має чітко визначену структуру, яка включає цикл дисциплін загальної підготовки обсягом 50 кредитів ECTS, і цикл дисциплін професійної підготовки обсягом 115 кредитів ECTS, що складають обов'язкові навчальні дисципліни загальним обсягом 165 кредитів ECTS; практичну підготовку обсягом 10 кредитів ECTS; атестацію обсягом 5 кредитів ECTS, а також вибіркові навчальні дисципліни загальним обсягом 60 кредитів ECTS, що, в свою чергу, поділяються на цикл дисциплін загальної підготовки обсягом 30 кредитів ECTS, і цикл дисциплін професійної підготовки обсягом 30 кредитів ECTS (вибіркові дисципліни за спеціальністю - 10 кредитів ECTS та вибіркові навчальні дисципліни за освітньою програмою - 20 кредитів ECTS), що разом складає 240 кредитів ECTS. Структурно-логічна схема освітніх компонентів, наведена у ОП, є чіткою, висвітлює їх взаємозв'язок. Силабуси обов'язкових освітніх компонентів ОП (<https://cs.sumdu.edu.ua/pidhotovka-bakalavriv/>), а також силабуси вибіркового освітніх компонентів ОП (<https://cs.sumdu.edu.ua/pidhotovka-bakalavriv/>) характеризуються чіткістю структури та містять загальну інформацію про навчальну дисципліну, місце навчальної дисципліни в освітній програмі, мету та зміст навчальної дисципліни, роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів, види навчальних занять, стратегію викладання та навчання, методи та критерії оцінювання, ресурсне забезпечення навчальної дисципліни. Вищевикладене дає підстави стверджувати про забезпечення досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання ОП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП “Інформатика” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>) ставить за мету формування особистості фахівця, здатного застосувати математичні основи, алгоритмічні принципи в моделюванні, проектуванні, розробці та супроводі інформаційних технологій для складних систем; здійснювати розробку, впровадження і супровід інформаційних систем аналізу та обробки даних в організаційних, технічних, природничих та соціально-економічних системах, формування здатності до подальшого навчання та критичного мислення, що забезпечується опануванням обов'язкових освітніх компонентів ОК1-ОК31. Основний фокус ОП полягає в урахуванні сучасних фундаментальних та спеціальних прикладних теорій та методів моделювання, проектування, розробки та супроводження інформаційних, інформаційно-комунікаційних та інтелектуальних технологій, що дозволяє здобувачам ефективно застосовувати комплексний підхід при вирішенні складних спеціалізованих задач та практичних проблем відповідного рівня професійної діяльності. Зміст ОП, що акредитується, відповідає предметній області спеціальності 122 “Комп'ютерні науки” за об'єктами вивчення та діяльності, цілями навчання, теоретичному змісту (сучасні моделі, методи, алгоритми, технології, процеси та способи отримання, представлення, обробки, аналізу, передачі, зберігання даних в комп'ютерних системах) предметної області, методам, методикам та технологіям, інструментам та обладнанню відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 “Комп'ютерні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОНУ №962 в і д 10.07.2019р. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/122-kompyut.nauk.bakalavr-1.pdf> (зі змінами за Наказ № 96 від 26.01.2024 “Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти” (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/Nakaz-96.vid.26.01.2024.pdf>)) та акцентується на моделюванні, проектуванні, розробці та супроводженні інформаційних систем, аналізі та застосуванні нормативно-методичних положень. Це дає підстави для твердження, що зміст освітньої програми “Інформатика” відповідає предметній області спеціальності 122 “Комп'ютерні науки”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

За результатами вивчення ВСО, нормативних документів, представлених у відкритому доступі, ЕГ встановила, що структура ОП, яка акредитується, передбачає 25% загального обсягу кредитів ECTS (60 кредитів ECTS) для формування індивідуальної траєкторії навчання через використання особистих кабінетів для ознайомлення з переліком дисциплін та здійснення ними самостійного вибору освітніх компонентів щорічно до 30 березня на наступний навчальний рік. На проведених фокус-зустрічах зі здобувачами ОП “Інформатика” 27-02-2024р. та представниками студентського самоврядування 29-02-2024р., а також на підставі аналізу наданої підтверджувальної документації, ЕГ сформувавши висновок, що до здобувачів через public-канали доводиться інформація про

можливість формувати свою індивідуальну траєкторію навчання. Зі слів присутніх на фокус-зустрічі Сукова М. (1 курс ДФ), Авраменко Н. (2 курс ДФ), Захарченко Д. (3 курс, ДФ, член РПГ), Грищенко О. (4 курс ДФ), Єйбоженко І. (4 курс, ДФ, член РПГ), Ярусова Р. (1 курс ЗФ), Шепотько Р. (2 курс ЗФ), Лемешка Д. (3 курс, дист.ф), Кузьмук (Товчко) С. (3 курс, ЗФ), Щербань Д. (4 курс, дист.ф), здобувачів ознайомлюють із можливостями реалізації власної освітньої траєкторії. Ця інформація доводиться з першого року навчання кожного навчального року у термін до 01 жовтня. Порядок здійснення вибору дисциплін регламентується Положенням про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в Сумському державному університеті (<https://cutt.ly/SwKl7iFi>), введеним в дію наказом ректора № 1372-І від 17 грудня 2021 р. На вибір здобувачам пропонуються навчальні дисципліни, внесені до каталогу дисциплін вільного вибору, орієнтованих на розвиток загальних компетентностей, зокрема, шляхом формування переліку дисциплін вільного вибору (<https://bit.ly/3SffMal>), а також каталог вибіркових навчальних дисциплін циклу професійної підготовки за спеціальністю https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/kataloh-dzv-za-spetsialnistiu-122-kn_bakalavr-1.pdf, дисциплін вільного вибору за ОП https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/kataloh_dzv_za_opp_informatyka_122_kn_bakalavr_2024_.pdf, з подальшим їх затвердженням на Раді з якості СумДУ. Здобувачі ОП також можуть скористатися можливістю вільного вибору дисциплін через навчання з використанням електронних ресурсів ОСВ СумДУ <https://bit.ly/3MJLsBl>, он-лайн курсів <https://bit.ly/3CwSQLH>. Для зручності визначення з дисциплінами вільного вибору забезпечена можливість доступу до їх силабусів (<https://cs.sumdu.edu.ua/pidhotovka-bakalavriv/>). Таким чином, здобувач вищої освіти ОП “Інформатика”, що акредитується, має реальні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії з можливістю вибору навчальних дисциплін з інших освітніх програм та інших освітніх рівнів, а здобувачі ознайомлені з цим з першого року навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план фахової підготовки https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/122kn_opp_informatyka_bakalavru_2023.pdf передбачає такі види практик: виробнича (5 кр., 4 тижні у 6, 7 семестрах); переддипломна (5 кр., 4 тижні у 8 семестрі). Принципи організації проведення виробничої практики та її програма наведені у Методичних вказівках до проходження виробничої та переддипломної практики для студентів ОП “Інформатика” спеціальності 122 «Комп’ютерні науки» всіх форм навчання https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/metodychn_vkaz_vky_do_prokhozhenia_vyrobnicho_ta_peredyplomno_praktyky.pdf. Сформовано наскрізну програму виробничої та переддипломної практик https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/prohrama_praktyky_bakalavr_122komp_iutern_nauky.pdf. Виробнича практика формує ПРН 5, 7, 9, 19, 21, що визначені ЕРР (<https://bit.ly/3Nmplm7>) компетентностями, необхідними для професійної діяльності. Для проходження практики здобувачі ОП самостійно обирають базу практики та проходять її в організаціях ІТ-сфери, з якими укладено відповідні Договори про співробітництво, що сприяє їх подальшому працевлаштуванню за здобутим фахом. Основними базами практик студентів ОП <https://cs.sumdu.edu.ua/practice/> є ІТ компанії: ТОВ «МАЙНДКЕЙ», ТОВ «АПТІМАЙЗД ОПЕРЕЙШІЗ» (м. Суми); ТОВ «АМС Брідж ЛІС»; ТОВ «Брокерс» (м. Суми); ТОВ «ГлобалЛоджик Україна»; ТОВ «Українські інформаційні технології» (SoftServe). Силабуси ОК практичної підготовки наведено https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/ok29_praktyka_vyrobnycha.pdf, https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/ok30_praktyka-peredyplom.pdf. Практична підготовка здійснюється за ПОЛОЖЕННЯМ про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського державного університету (наказ № 1372-І від 17 грудня 2021 р) <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=5c1efd23-0bb8-e011-9adc-001a4be6d04a&kind=1&version=1709045559886.3> метою організації практичної підготовки здобувачів ОП, а також координації інтеграційних зв’язків із роботодавцями щодо удосконалення освітнього процесу, у СумДУ створено навчальний відділ практики та інтеграційних зв’язків із замовниками кадрів <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=9a9b0e14-c919-e111-a697-001a4be6d04a&kind=1&version=1709306758636.а> також передбачено можливість проходження практики в структурних підрозділах університету <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=98642b38-6101-eb11-b0bb-d4856459ca35&kind=1&version=1709045559886>. Результати опитування щодо практичної підготовки здобувачів ОП <https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/opp-informatyka-bakalavru-2023.pdf> показали, що 54,9% здобувачів повністю задоволені, 43,5% здобувачів переважно задоволені, що є достатнім рівнем її організації та проведення. Отже, ОП “Інформатика” та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ЕГ дійшла висновку, що ОП «Інформатика», має ґрунтовну основу для формування соціальних (soft skills) навичок при фаховій підготовці, які формуються при викладанні переважної кількості освітніх компонентів, про що свідчать означені соціальні навички, представлені у силабусах освітніх компонентів <https://cs.sumdu.edu.ua/pidhotovka-bakalavriv/> виокремленою таблицею. На фокус-зустрічах цьому питанню було приділено увагу, в тому числі з акцентом на методи викладання (інтерактивні лекції, case-метод, проблемно-пошуковий метод). В якості прикладів набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок варто зазначити такі освітні компоненти як ОК2 «Інтегрований курс "Основи академічного письма", що формує здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, а також здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.; ОК3 «Інтегрований курс

"Демократія: принципи, цінності, механізми", що формує здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, а також здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, діяти на основі етичних міркувань; ОК 6 «Організація ІТ-бізнесу», що формує здатність працювати в команді, знання та розуміння предметної області, професійної діяльності; низці професійних дисциплін, що орієнтовані на формування таких важливих м'яких навичок, як формування навичок працювати в команді, здатність приймати обґрунтовані рішення, здатність працювати в команді, здатність бути критичним і самокритичним, здатність діяти на основі етичних міркувань, а також здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ОК 18, 19,20,22,27,29). На цей факт у фокус-зустрічах звернули особливу увагу роботодавці. Кафедра комп'ютерних наук з першого курсу навчання за ОП, що акредитується, приділяє увагу залученню здобувачів до дослідницької роботи за науковими напрямами кафедри <https://cs.sumdu.edu.ua/naukovo-doslidni-temu-ta-proyekty/> , участі здобувачів ОП "Інформатика" у секційних засіданнях науково-практичної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів «Інформатика, математика, автоматика», на якій представляються основні результати наукової роботи <https://elitconference.sumdu.edu.ua/archive/>, а також участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт <https://cs.sumdu.edu.ua/studentski-naukovi-roboty/> , що формує у них такі соціальні навички як вміння представити результати досліджень.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до навчального плану фахової підготовки https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/122kn_opp_informatyka_bakalavru_2023.pdf , відсоток аудиторного навантаження здобувачів ОП складає 34% (2464 години за весь період навчання) при тижневому аудиторному навантаженні від 20 до 22 годин. Відсоток СРС , передбачений навчальним планом, складає 66% (4736 годин за весь період навчання), що відповідає Положенню про організацію освітнього процесу в сумському державному університеті (<https://bit.ly/3vFFbCr>). Такий підхід, на підставі інтерв'ювання здобувачів освіти ОП 27-02-24р. під час візиту, а також за результатами опитування здобувачів <https://bit.ly/47SzoZj> , задовільняє здобувачів ОП, оскільки факт того, що обсяг навчального навантаження є достатнім для успішного вивчення дисциплін ОП підтвердили 62,9%, а що "переважно є достатнім" для успішного вивчення дисциплін ОП підтвердили - 35,5%. Результати опитування здобувачів ОП про достатність часу для виконання завдань самостійної роботи з дисциплін підтвердило 100% опитаних. Таким чином, ЕГ відзначає обґрунтованість обсягу ОП та освітніх компонентів для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

СумДУ є учасником пілотного проекту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти за наказом МОН України №1296 від 15.10.2019 р. Кафедра комп'ютерних наук долучається до формування методичних розробок та організаційного забезпечення з її впровадження, експериментує зі використанням елементів дуальної освіти та досліджує їх ефективність впровадження при формуванні компетентностей здобувачів ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Достатні можливості формування індивідуальної траєкторії навчання, в т.ч. з можливістю опанування освітніх компонентів в інших вітчизняних та закордонних ЗВО. 2. Практична підготовка студентів в рамках освітньої програми "Інформатика" організована на достатньому рівні, складає 10 кредитів ECTS та проводиться на базі провідних ІТ-фірм м. Суми. 3. Кафедра комп'ютерних наук СумДУ є учасником пілотного проекту у закладах фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною освітою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг освітньої програми “Інформатика” складає 240 кредитів (обсяг обов'язкових компонентів ОП складає 180 кредитів ECTS, а обсяг вибіркового компонентів ОП - 60 кредитів ECTS), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти за спеціальністю 122 “Комп'ютерні науки”. Зміст ОП “Інформатика” має чітку структуру, повністю відповідає предметній області спеціальності 122 “Комп'ютерні науки”, а всі освітні компоненти ОП логічно взаємопов'язані та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Слід відзначити, що при реалізації ОП забезпечено можливість для кожного здобувача вищої освіти ОП формувати індивідуальну освітню траєкторію навчання через індивідуальний вибір навчальних дисциплін з інших освітніх програм та інших освітніх рівнів. ОП “Інформатика” та навчальний план її реалізації передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти у вигляді виробничої практики обсягом 5 кр. ECTS. а також переддипломної практики обсягом 5 кр. ECTS. Цього достатньо для здобуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, що підтверджено випускниками та роботодавцями. ЕГ вважає, що ОП «Інформатика» забезпечує формування соціальних (soft skills) навичок при фаховій підготовці, які формуються при викладанні дисциплін ОК2, ОК3, ОК6, ОК18-20,22, 27, 29 та необхідні у фаховій діяльності. Таким чином, за результатами проведених досліджень, ЕГ вважає, що освітня програма “Інформатика” за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідає вимогам Критерію 2 (підкритеріїв 2.1 - 2.9) за чіткістю структури та змістом, відповідністю предметній області, взаємопов'язаністю освітніх компонентів, організацією практичної підготовки, створенням умов щодо можливості здобути фахову підготовку за дуальною освітою, що в сукупності дає можливість досягти заявлених цілей та результатів навчання, що відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

ЕГ сформувала висновок, на підставі аналізу інформації, що надана у відкритому доступі на сайті СумДУ, що Правила прийому на навчання https://vstup.sumdu.edu.ua/images/zagalne/Pravila_2023_SSU.pdf є чіткими і зрозумілими, містять перелік спеціальностей у відповідних вкладках <https://vstup.sumdu.edu.ua/vstup-do-bakalavratury/perelik-spetsialnostei.html>, в т.ч. за освітньою програмою “Інформатика”, оприлюднені на офіційному сайті СумДУ <https://vstup.sumdu.edu.ua/>. У вкладці ВСТУП надається інформація про особливості вступу після школи та після коледжу, наведено детальні поради щодо написання мотиваційного листа, про вартість навчання, терміни вступної кампанії, чітко означені умови вступу для іноземних громадян. Для зручності, на сторінці кафедри ця інформація також присутня. Правила прийому на навчання за освітньою програмою “Інформатика” є чіткими та зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП, що акредитується, https://vstup.sumdu.edu.ua/images/zagalne/Pravila_2023_SSU.pdf містять такі конкурсні предмети з ваговими коефіцієнтами: математика – 0,5; українська мова – 0,3; історія України / Іноземна мова / Біологія / Фізика / Хімія – 0,2 / 0,3 / 0,2 / 0,4 / 0,2 відповідно. Допуск вступника до конкурсу обмежувався мінімальною кількістю балів зі вступних випробувань на рівні 100 балів. При розрахунку конкурсного балу враховується регіональний коефіцієнт для Сумської області (PK=1,07).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати навчання, отримані в інших ЗВО, визнаються за Положенням про академічну мобільність здобувачів <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a01ab6e2-eb89-e411-9575-001a4be6d04a&kind=1&version=1709374981496>, а також Положенням про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1&version=1709375523985>, де чітко визначено основні обов'язки СумДУ які приймаючої сторони та сторони, що надсилає здобувачів на участь у програмі академічної мобільності. Ці Положення є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Модульна структура навчальних планів також сприяє академічній мобільності здобувачів під час планування обсягу окремих ОК у кредитах ECTS. Розвитку міжнародної академічної мобільності сприяє активна робота студентів самоврядування, створеної Студентської агенції з академічної мобільності <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=e6334d81-d538-e911-99f4-001a4be6d04a&kind=1&version=1709374981496>, що інформує здобувачів про можливості академічної мобільності, надає їм консультації, підтримує. В результаті-70,2% опитаних за формою та 100% опитаних на зустрічах з ЕГ знають про програми академічної мобільності, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, та користуються ними. За Положенням про академічну мобільність здобувачів результати навчання перезараховуються без додаткової атестації з трансфером кредитів, отриманих у закладі-партнері за ОК, що внесені до Програми академічної мобільності здобувача. Правила передбачають чітко визначену процедуру визнання результатів навчання за ОК на підставі академічної довідки (або еквівалентного документу) з переліком та результатами вивчення ОК, іншою необхідною інформацією, яку надає здобувач до деканату факультету ЕЛІТ. Аналогічно визнаються результати навчання при переведенні, поновленні здобувачів з інших ЗВО відповідно до Положення про переведення, відраховання та поновлення здобувачів у СумДУ (зі змінами за наказом №1353-І від 13.12.21 р.) <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=9277e800-4d29-ea11-9096-001a4be6d04a&kind=1&version=170937796056>. Можливостями академічної мобільності скористалися здобувачі: Костенко Я., гр. ІН-11, 2023-2024р.р. (Стамбульський університет Атлас (Туреччина)-ОК 21,20, вибірковий ОК); Дженжеров І., 2023-2024р. (університет Univerzita Hradec Kralove (Чехія)); Грищенко О., гр. ІН-01, 2023-2024р. (університет Ліверпуля (Велика Британія))-ОК 27; Подоляк А.-2023 р. (Варшавський університет (Республіка Польща)), вибірковий ОК; Дорошенко Д.-2022-2023р.р. (Політехнічний інститут міста Порто (Португалія)), ОК 11,13 та вибірковий ОК; Листопад П., гр. ІН-91, 2022р. (Університеті Кобленц-Ландау (Німеччина))-ОК 19; Ярош Я.-2024р. (Люблінська політехніка (Польща))-ОК 5,10 (комплекти документів додаються). Отже, в СумДУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що в СумДУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які представлено у Порядку визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=e0157334-6554-ed11-95f4-d4856459ca35&kind=1&version=1709378822314>, що є доступними для всіх здобувачів ОП, і застосовуються при підтвердженні досягнень здобувача результатів навчання за ОП. Вказаний Порядок передбачає, що здобувач має надати документи, що підтверджують його участь у заявленому заході неформальної освіти в деканат. Декан направляє подані документи до випускової кафедри для подальших процедур визнання. Після цього, призначається фахова комісія за розпорядженням по кафедрі комп'ютерних наук під головуванням завідувача кафедри з метою співставлення результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, який претендує на визнання результатів, з результатами навчання, передбаченими ОП. Такі можливості для здобувачів ОП забезпечуються безкоштовним доступом з корпоративного акаунту СумДУ до платформ масових відкритих онлайн-курсів (МВОК), Coursera та Udey. Означений Порядок є популярним та був застосованим при визнанні результатів навчання Узун Хюсейна - на підставі вивчення курсу "Become of ready in coding: Basic of Data Structure and Algorithm" - перезараховано результати вивчення ОК 11 "Алгоритми і структури даних"; при визнанні результатів навчання Олійника Ю.С. - на підставі вивчення курсу "Розробка сайтів на CMS Joomla" від Конотопського індустріально-педагогічного фахового коледжу у 2022 р. визнані результати навчання за ОК 22 "Серверні технології Web-програмування"; на підставі проходження IT Marathon від EPAM (<https://www.epam.com/>) здобувачам Бондареву А.С., Зулікову І.Ю., Лещенку І.Р., Лифару І.С., були визнані результати навчання за ОК29 "Виробнича практика" (комплекти документів додаються).

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. 2. Наявний Порядок визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів та забезпечено такі можливості доступом до відкритих онлайн курсів за ОП «Інформатика». 3. Наявність Студентської агенції з академічної мобільності

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими та оприлюднені на офіційному сайті СумДУ. При реалізації ОП діють чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, серед яких слід відзначити, як найбільш популярні серед здобувачів вищої освіти ОП, Стамбульський університет Атлас (Туреччина), університет Univerzita Hradec Kralove (Чехія), університет Ліверпуля (Велика Британія), Варшавський університет (Республіка Польща), Політехнічний інститут міста Порто (Португалія), Університеті Кобленц-Ландау (Німеччина), Люблінська політехніка (Польща). Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми, широко популяризуються через Студентську агенцію з академічної мобільності, активну участь у цьому процесі студсамоврядування, що відзначається ЕГ як позитивна практика з рекомендацією використання для інших ЗВО, та сприяло участі у означених програмах чималої кількості здобувачів вищої освіти ОП «Інформатика» за бакалаврським рівнем. Отже, встановлені факти та докази дають підстави зробити висновок про повну відповідність ОП «Інформатика» вимогам Критерію 3 (підкритеріїв 3.1 – 3.4) щодо забезпечення доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих шляхом формальної освіти, зокрема, результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти під час академічної мобільності, а також неформальної освіти, що загалом відповідає рівню А.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://surl.li/rgymh>), розділ 6, основними видами навчальних занять у СумДУ є: лекція, лабораторне, практичне, семінарське заняття, індивідуальне заняття, тренінг та консультація. Відповідність методів навчання й викладання необхідним результатам навчання за окремими ОК обґрунтовується у Робочих програмах та Силабусах навчальних дисциплін. Аналіз Силабусів ОК та Таблиці з СО показав, що за ОП «Інформатика» використовують практико-орієнтовані, командно-орієнтовані, проектні, евристичні, пошукового-дослідницькі, кейс-орієнтовані та експериментальні методів навчання, інтегровані у лекційні, практичні, лабораторні заняття та самостійну підготовку здобувачів. НПП під час зустрічі з експертами, а саме Борис Кузіков, Юлія Парфененко та Оксана Шовкопляс підтвердили, що використовують командну роботу та проблемно-орієнтовані методи навчання. Здобувачі освіти підтвердили ЕГ, що у навчанні перевага надається набуттю практичних навичок та вмій. Ведеться робота у малих групах, проводяться тренінги, майстеркласи, дискусії. За результатами опитування здобувачів щодо задоволеності методами викладання навчальних дисциплін (<http://surl.li/rfnax>, <http://surl.li/rfnbo>, питання 4), у 2022 році 11,8% здобувачів висловили незадоволення, а у 2023 році цей показник скоротився до 3,2%. Здобувачі освіти також підтвердили ЕГ, що їм надається свобода вибору керівника та тематики кваліфікаційної роботи, наукових досліджень, тем курсових проектів, рефератів тощо. Викладачі проводять групові та індивідуальні консультації для задоволення освітніх потреб усіх здобувачів та сприяють у пошуку додаткових інформаційних джерел. Академічна свобода НПП закріплена у Положенні про організацію освітнього процесу СумДУ (<https://cutt.ly/GwKO7hhp>), пункт 15.2. Під час спілкування з ЕГ НПП підтвердили, що в університеті підтримується академічна свобода, зокрема у виборі тематики та методів наукових досліджень, представленні результатів наукових досліджень, участі у громадських та професійних спілках тощо. Таким чином, експертна група констатує, що форми та методи навчання дозволяють досягти заявлених результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованості та академічної свободи та виконують усі вимоги даного підкритерію.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Основними документами, що інформують здобувачів та інших учасників освітнього процесу про мету, цілі, зміст, інформаційне забезпечення, очікувані та програмні результати навчання, методи та критерії оцінювання є Силабус та регламент навчальної дисципліни. Ці документи після затвердження розміщуються/оновлюються у Персональному кабінеті здобувача та у каталозі на сайті університету (<https://cutt.ly/GwLKf4ap>). Наявність зазначених матеріалів в особистому кабінеті здобувача була продемонстрована ЕГ на резервній зустрічі. ЕГ виявила,

що у каталозі відсутній Регламент з дисциплін «Інтелектуальні інформаційні технології» та «Системний аналіз та теорія прийняття рішень». У спілкуванні з ЕГ здобувачі підтвердили, що на вступних заняттях викладачі зазвичай інформують їх щодо особливостей вивчення та оцінювання навчальної дисципліни, її мети, взаємозв'язку з іншими освітніми компонентами тощо. ЕГ встановила, що відповідно до "Методичної інструкції. Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни" (<http://surl.li/ctfjg>), а саме п.4.3.7, визначені у Силабусах соціальні навички (розділ 7) повинні відповідати загальним компетентностям ОП «Інформатика» з застосуванням нумерації загальних компетентностей. Натомість у всіх силабусах даної ОП застосовуються інші позначення. НПП та гарант, під час зустрічі з ЕГ, вказали на заплутаність вищезгаданих інструкцій та необхідність проведення додаткових роз'яснень. Незважаючи на виявлені недоліки ЕГ вважає, що учасники освітнього процесу отримують повну та своєчасну інформацію щодо змісту навчання, програмних результатів, критеріїв оцінювання. Таким чином, можна констатувати часткову відповідність ОП «Інформатика» вимогам даного підкритерію.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Важливу роль у поєднанні навчання і наукових досліджень під час реалізації ОП «Інформатика» відіграє функціонування на кафедрі комп'ютерних наук наукової школи (<https://cutt.ly/JwKBvUqT>), що виконує дослідження за напрямками: аналіз і синтез здатних навчатися (самонавчатися) інтелектуальних систем керування слабоформалізованими процесами (керівник А. Довбиш); теоретичні та практичні аспекти застосування функцій непропорційності (керівник В. Авраменко); розроблення моделей і методів забезпечення резильєнтності систем штучного інтелекту до атак, новизни в даних або зміни середовища (керівник В. Москаленко). Це забезпечило необхідний кадровий та матеріально-технічний потенціал та сприяє залученню здобувачів освіти до наукової роботи вже з перших років навчання на бакалаврському рівні вищої освіти. За результатами аналізу звіту про наукову діяльність викладачів кафедри комп'ютерних наук, що забезпечують освітній процес за ОП «Інформатика» за 2021-2023 роки, встановлено, що здобувачами освіти здобуто призові місця у I та II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт: 2021 р. – 2 місця; 2022 р. – 1 місце; матеріали звіту також підтверджують, що здобувачі освіти долучаються до роботи Міжнародної наукової конференції студентів та молодих науковців «Інформатика, Математика, Автоматика» (<http://surl.li/bjate>) та Студентської конференції «Перший крок у науку» (<http://surl.li/rhgud>), організованих СумДУ. Наявні публікації здобувачів, що індексуються у БД Scopus. Здобувачі та НПП повідомили ЕГ, що на ОП «Інформатика» також наявна практика залучення здобувачів до виконання НДР з оплатою праці (Д. Москвін, Т. Хібарний (НДР №0122U000782), Є. Саєнко (НДР №0224U000114), О. Гриненко (НДР №0120U102000)). Під час спілкування з ЕГ здобувачі освіти підтвердили, що тематика наукових досліджень тісно пов'язана з навчальним процесом та враховується під час формування тематики курсових та кваліфікаційних робіт. Враховуючи викладені факти, ЕГ дійшла висновку, що вимоги даного підкритерію виконуються повністю.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до "Загальних вимог до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни" (<http://surl.li/rhhkg>), зміст та обсяг кожної навчальної дисципліни визначається Робочою програмою навчальної дисципліни. Пункт 5.7 цих Вимог визначає, що у СумДУ РПНД мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Ініціатором перегляду може виступати: робоча група освітньої програми, провідні викладачі, інші стейкхолдери. Під час спілкування ЕГ з НПП, Альона Москаленко повідомила, що на прохання здобувачів освіти та роботодавців, до змісту ОК 8 «Вступ до спеціальності» було додано Тему 3 «Системи контролю версій» про роботі з системою Git. Борис Кузіков повідомив, що за результатами обговорення з роботодавцями змісту ОК 21 «Бази даних та інформаційні системи», теми присвячені системі управління базами даних (СУБД) Oracle були замінені на СУБД PostgreSQL (лекції 2, 5, 9, 13, 14; лабораторні 18, 29). В'ячеслав Москаленко зазначив, що після обговорення з гарантом та в.о. завідувача кафедри, він прийняв рішення значну частину аудиторних занять ОК 26 «Сучасні інформаційно-комунікаційні системи та технології» присвятити вивченню хмарних технологій Amazon та основ blockchain-технології. Аналіз силабусів навчальних дисциплін вказує на те, що більшість викладачів інтегрують сучасні практики галузі в освітній процес, а В'ячеслав Москаленко, Ігор Шелехов, Микола Будник, Володимир Нагорний, Анна Черниш також використовують у навчальному процесі результати наукових досліджень. Наведена інформація підтверджує, що ЗВО створює умови, а НПП реалізує оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик, а тому ЕГ вважає, що вимоги даного підкритерію повністю виконуються.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ЗВО розроблено Стратегію інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки (<https://cutt.ly/hwHQA4Va>), яка визначає цілі та базові принципи інтернаціоналізації. Частина працівників випускової кафедри підтвердили рівень володіння іноземною мовою сертифікатом рівня B2: Москаленко А., Москаленко В., Парфененко Ю., Кузіков Б., Барченко Н.. Викладачі зацікавлені у виконанні міжнародних наукових проектів (Москаленко А. Шелехов І., Москаленко В.) та

участі у закордонних стажуваннях (Шовкопляс О.). Здобувачі освіти повідомили ЕГ, що їх інформують через веб сайт, телеграм-канали, соціальні мережі, особисте спілкування про можливості академічної мобільності. Більшість опитаних здобувачів подавали аплікаційні форми для участу у програмах міжнародної мобільності, а Олександра Грищенко поділилась своїм досвідом міжнародної академічної мобільності. Здобувачі та НПП мають доступ до баз даних Scopus, WoS, тематичних ресурсів вільного доступу. Регулярно надається тестовий доступ до повнотекстових електронних ресурсів міжнародних баз даних (<https://cutt.ly/iwHQScjZ>). Таким чином, вимоги даного підкритерію виконуються повністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Ефективне та результативне залучення здобувачів освіти до наукових досліджень, що проявляється у численних наукових публікаціях, участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт та виконанні НДР з оплатою праці. 2. Системність роботи з розробки та удосконалення нормативної бази, дія якої спрямована на організацію та стимулювання активізації наукової роботи здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Наявна система умовних позначень компетентностей (загальних та фахових) у ОП, силабусах, та РПНД неуніфікована. ЕГ рекомендує використовувати єдину систему умовних позначень та провести детальне роз'яснення для НПП щодо їх застосування, зокрема вимог "Методичної інструкції. Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни СумДУ" (пункт 4.3.7) у термін до 30.06.2024р.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Під час реалізації ОП "Інформатика" використовують практико-орієнтовані, командно-орієнтовані, проектні, пошукового-дослідницькі, експериментальні та інші методи навчання, інтегровані у лекційні, практичні, лабораторні заняття та самостійну підготовку здобувачів, тому ЕГ встановлено, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених цілей та результатів навчання, а вимоги підкритерію 4.1 виконуються повністю. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання надається здобувачам своєчасно та у повному обсязі через силабус та регламент кожної навчальної дисципліни, а також викладачами на вступному занятті. Однак, через системну невідповідність умовних позначень загальних та фахових компетентностей у ОП, Силабусах та РПНД, ЕГ встановила часткову відповідність вимогам підкритерію 4.2. Здобувачі освіти долучаються до виконання наукових досліджень, представлення їх результатів на наукових конференціях та конкурсах студентських наукових робіт. Викладачі-практики використовують свій досвід та враховують тенденції розвитку галузі при оновленні змісту ОП та навчальних дисциплін. Тому, ЕГ вважає, що вимоги підкритерію 4.3 та 4.4 виконуються повністю. Високий рівень володіння іноземною мовою НПП, реалізація ними міжнародних наукових проектів та участь у закордонних стажуваннях сприяють інтернаціоналізації навчання, викладання та наукових досліджень за даною ОП, що дозволяє встановити повну відповідність за підкритерієм 4.5. Виявлені недоліки не є принциповими і можуть бути усунутими у короткі терміни. Тому, ЕГ вважає, що ОП «Інформатика» відповідає рівню В за 4 критерієм.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ЕГ встановила, що система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<https://cutt.ly/GwKO7hhp>), розділ 7. Методи проведення контрольних заходів та критерії оцінювання висвітлюються у Силабусах освітніх компонентів. Інформація щодо критеріїв оцінювання додатково наведена у Регламентах навчальних дисциплін. Ці документи згруповано за окремими ОПП та оприлюднено на сайті ЗВО (<http://surl.li/rfmnv>). За результатами щорічного опитування здобувачів даної ОПП

(запитання № 10) у 2022 році (<http://surl.li/rfnax>) 7,8% респондентів відзначили, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання не завжди чіткі та зрозумілі. А у 2023 році (<http://surl.li/rfnbo>) усі опитані здобувачі надали позитивну відповідь. Під час опитування здобувачів освіти та викладачів за ОПП «Інформатика». ЕГ переконала, що у СумДУ наявна практика обговорення на перших заняттях особливостей вивчення освітніх компонентів, зокрема форм та методів контролю, критеріїв оцінювання, розподілу балів. Здобувачі освіти відзначили, що розуміють зміст поточних і підсумкових контрольних заходів, знають розклад та методи їх проведення, зокрема у дистанційному режимі на Єдиній навчальній платформі МІХ (<http://surl.li/rudz>). На думку ЕГ запроваджені на ОПП «Інформатика» форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін дозволяють перевірити та оцінити досягнуті результати навчання. Відтак, вимоги даного підкритерію повністю виконуються.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На основі аналізу ОП «Інформатика» та за результатами спілкування зі здобувачами і випускниками, ЕГ встановила, що атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відбувається відповідно до вимог стандарту вищої освіти України зі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» (наказ МОН України № 962 від 10.07.2019 р.) у формі захисту кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи відбувається публічно, а її зміст оприлюднюється у Інституційному репозитарії СумДУ (<http://surl.li/rfocv>). У СумДУ впроваджено процедуру атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій. Цей процес регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи ЕК СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/OwHUYCU7>), розділ 6, який визначає передумови для проведення дистанційного захисту кваліфікаційної роботи та саму процедуру. Положенням передбачено затвердження кваліфікаційної роботи електронними підписами керівника та здобувача, а також проведення синхронного запису усієї процедури захисту. Також, за ОП передбачено складання атестаційного іспиту з іноземної мови з метою встановлення рівня сформованості вмінь та практичних навичок спілкування з професійних питань, включаючи усну і письмову комунікацію. ЕГ вважає, що ОП повною мірою відповідає вимогам даного підкритерію.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<https://cutt.ly/GwK07hhp>), розділ 7. Документ регулює організацію поточних та підсумкових контрольних заходів, процедури перескладання та оскарження їх результатів і використовується викладачами під час розробки відповідних розділів Силабусу та Регламенту освітніх компонентів. Усі контрольні заходи (крім заходів з оцінювання розмовних компетентностей) проводяться у письмовій формі, а їх результати відповідно до Наказу щодо зберігання матеріалів з контролю успішності студентів №0197-І від 03.05.2022 р. (<http://surl.li/rfrtb>) зберігаються не менше 1 року. Таким чином, ЗВО сприяє об'єктивному оцінюванню результатів навчання здобувачів та можливості їх оскарження. Відповідно до Положення, не допускається перескладання контрольних заходів всіх видів з метою підвищення позитивної оцінки, без особливих причин. Академічну заборгованість дозволяється ліквідувати до початку наступного навчального року. Під час зустрічі з допоміжними службами, начальник навчального відділу Юлія Чорток повідомила, що усталена практика передбачає ліквідацію академзаборгованості до початку наступного навчального семестру. Процедура оскарження результатів контрольних заходів регламентується параграфом 7.5 Положення і передбачає письмове звернення здобувача до декана факультету, який ініціює створення комісії для розгляду апеляції. Під час зустрічі з ЕГ, здобувачі освіти навели власні приклади ліквідації академічної заборгованості та врегулювання конфліктних ситуацій. Вони повідомили, що ліквідація академзаборгованості може відбуватись у два етапи (провідний викладач/комісія), а максимальна оцінка при цьому становить 60 балів. Також здобувачі відзначили оперативність та результативність розгляду деканом їх звернень щодо конфліктних ситуацій з викладачами. ЕГ відзначила, що до анкети щорічного оцінювання якості реалізації ОП «Інформатика» не включено запитань щодо об'єктивності оцінювання та врегулювання конфлікту інтересів, водночас заступник декана Тарас Лютий запевнив, що подібні питання включені до анкети семестрових опитувань щодо якості викладання окремих освітніх компонентів. Аналіз нормативної бази та усталених практик дозволяє ЕГ констатувати відповідність вимогам даного підкритерію.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У СумДУ розроблено низку нормативних документів, що регулюють політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності. Їх повний перелік наведено у Рішенні Ради із забезпечення якості вищої освіти СумДУ від

15.09.2022р.(<https://cutt.ly/LwHUfms1>).Стандарти та цінності академічної доброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності СумДУ (<https://cutt.ly/2wHUfZts>),а основні принципи та процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://cutt.ly/ywHUf3WJ>).Факт ознайомлення здобувачів освіти та НПП з Кодексом та їх зобов'язання щодо його дотримання засвідчується шляхом підписання відповідної Декларації у особистому електронному кабінеті.Для технічної перевірки використовуються платформи «StrikePlagiarism» та «Unicheck».Перша призначена для перевірки кваліфікаційних робіт, а друга – усіх інших текстів(в т.ч. іншомовних).Порядок перевірки регламентується Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень(<https://cutt.ly/awHUhtJd>).Відповідно до неї, певні показники подібності для окремих видів робіт та окремих спеціальностей визначає Рада факультету із забезпечення якості вищої освіти. Відповідно до Положення, пункт 1 перевірки на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають навчальні(курсів роботи, проекти, реферати тощо) та кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти. В.о. завідувача кафедри комп'ютерних наук І.Шелехов,який також є особою відповідальною за перевірку на плагіат за даною ОП зазначив,що допустимий коефіцієнт подібності для кваліфікаційних робіт не може перевищувати 30%. Він також зазначив, що інші навчальні роботи здобувачів перевіряються технічними засобами за рішенням НПП,але на плагіат перевіряється лише частина робіт здобувачів(вибірково),що суперечить п.1 Методичної інструкції щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<https://cutt.ly/awHUhtJd>).Здобувачі освіти підтвердили ЕГ,що ознайомлені з порядком технічної перевірки робіт та відзначили, що передають електронні версії своїх робіт відповідальному НПП,який інформує їх про результати перевірки.Водночас здобувачі не могли згадати конкретні критерії,або випадки повернення робіт на доопрацювання через виявлення плагіату.Керівник групи сприяння академічній доброчесності Д.Акопян повідомила ЕГ, що популяризація академічної доброчесності відбувається від початку навчання.Так, у рамках ОК2 «Основи академічного письма» вивчається тема «Академічне письмо, академічна грамотність та академічна доброчесність», а для НПП восени 2023 року у рамках програми Erasmus+ відбулось підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність, відкрита наука та штучний інтелект:як створити доброчесне освітнє середовище».Враховуючи наведене,ЕГ вважає,що у СумДУ сформована чітка та зрозуміла політика у питаннях академічної доброчесності,однак за виявленими недоліками лише частково відповідність вимогам даного підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. У ЗВО наявна нормативна база щодо проведення захисту кваліфікаційних робіт у дистанційному режимі. Її положення передбачають використання кваліфікованих електронних підписів, що сприятиме подальшому розвитку електронного документообігу. 2. Наявна довготривала практика накопичення та систематичного представлення у відкритому доступі повнотекстових кваліфікаційних робіт. 3. СумДУ реалізує системну політику щодо сприяння академічній доброчесності здобувачів освіти та НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. Технічна перевірка щодо наявності академічного плагіату окремих видів навчальних робіт здійснюється вибірково за скеруванням НПП. ЕГ рекомендує до початку 2024/25 навчального року Групі сприяння академічній доброчесності спільно з представником кафедри комп'ютерних наук привести усталену практику перевірки усіх видів навчальних робіт у відповідність до Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин СумДУ.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів, критерії оцінювання здобувачів, правила їх проведення та методи оскарження результатів на ОП «Інформатика» чіткі, зрозумілі, загальновідомі та виконуються всіма учасниками освітнього процесу. Нормативна база ЗВО чітко регламентує організацію поточних та підсумкових контрольних заходів, процедури перекладання та оскарження їх результатів, а її основні положення відомі учасникам освітнього процесу і виконуються ними, тому вимоги підкритеріїв 5.1 та 5.3 повністю виконуються. Атестації здобувачів відбувається у форматі прилюдного захисту кваліфікаційної роботи та додаткового атестаційного іспиту з іноземної мови, що відповідає вимогам стандарту та сприяє досягненню заявлених цілей та результатів навчання, тому вимоги підкритерію 5.2 виконуються повністю. У ЗВО напрацьовано достатню нормативну базу щодо академічної доброчесності, та відбуваються регулярні заходи щодо її популяризації та імплементації, частина з них включена у навчальний процес. Однак, технічна перевірка щодо наявності академічного плагіату у реферативних та курсових

роботах здійснюється вибірково за скеруванням НПП, що суперечить діючій нормативній базі ЗВО, зокрема Методичній інструкції щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. Отож, вимоги підкритерію 5.4 виконуються лише частково. ЕГ дійшла висновку, що виявлені недоліки не знижують якості навчального процесу, ОП «Інформатика» виконує вимоги усіх підкритеріїв критерію 5 та відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До викладання обов'язкових освітніх компонент за ОП «Інформатика» залучено 21 НПП (з них 16 кандидатів та 5 докторів наук). Аналіз ВСО та наданих наукових звітів вказує на високу наукову, публікаційну та методичну активність усіх залучених НПП. ЕГ вважає, що тематика наукових публікацій НПП, задіяних до реалізації ОП відповідає дисциплінам, які вони викладають. Більшість викладачів публікують по кілька наукових статей у фахових виданнях України та у виданнях, що індексуються у БД WoS та Scopus. ЕГ встановила, що НПП проходять регулярні стажування та підвищують свою кваліфікацію. Згідно з Положенням про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ (<http://surl.li/riael>), пункт 1.9, у ЗВО діє накопичувальна система підвищення кваліфікації, що сприяє плануванню та реалізації цього процесу. Таким чином встановлено, що академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає встановленим вимогам, дозволяє забезпечити програмні цілі та результати навчання, а вимоги даного підкритерію повністю виконуються.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів визначені у Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП та ПП СумДУ (<http://surl.li/rhxul>). Даний документ регламентує кваліфікаційні вимоги до претендентів, процедури оголошення та проведення конкурсного відбору. Для оцінки кваліфікаційної відповідності претендентів у СумДУ використовується Інформаційна довідка, що заповнюється претендентом. За своєю структурою цей документ характеризує досягнення НПП у професійній діяльності та відповідає змісту п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Показники, наведені у довідці, є підставою для визначення терміну контракту. Конкурсний відбір проводить призначена наказом ректора конкурсна комісія, до складу якої входять проректори, директори інститутів, декани ф-тів, керівники підрозділів, що забезпечують організацію навчального процесу та підвищення кваліфікації викладачів, голова представницького органу профспілок та органу студентського самоврядування. Під час зустрічі з ЕГ, викладачі відмітили, що конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, а рішення конкурсної комісії є об'єктивними та неупередженими. Таким чином, ЕГ дійшла висновку щодо повної відповідності ОП вимогам даного підкритерію.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається через: участь експертної ради роботодавців (<https://cutt.ly/awKINuHt>) у формуванні компетентнісної моделі фахівця при розробці ОП (до складу РПГ ОП «Інформатика» включено О. Дрозденко та Р. Волкова); залучення роботодавців до рецензування ОП (у 2023 році зовнішнє рецензування ОП «Інформатика» здійснив фахівець групи аналітики комп'ютерних систем ТОВ «Неткрекер» М. Кунцевич); залучення фахівців-практиків і представників роботодавців до складу екзаменаційних комісій з атестації здобувачів; часткове проведення виробничої та переддипломної практики на базі підприємств роботодавців; проведення гостьових лекцій (у 2023 році з гостьовими лекціями виступали Я. Вишняков, Project Manager, SoftServe та Д. Маринич, Project Manager, Olearis); участь роботодавців у профорієнтаційних заходах; участь у проведенні «Дня кар'єри в ІТ-2023» (<https://cutt.ly/5wJrvuft>) взяли представники компаній МАЙНДКЕЙ, CPSCS, ПОРТА УАН, Брокдерс, SoftServe, EPAM, Kharkiv IT Cluster. ЕГ вважає, що наявні за ОП «Інформатика» практики залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу достатні для визначення повної відповідності даному підкритерію.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Аудиторні заняття на ОП «Інформатика» проводяться із залученням професіоналів-практиків. Згідно з наданими документами В'ячеслав Москаленко (ОК 26) з 2019 р є технічним директором в MOLFAR. AI Sp z.o.o., а Альона Москаленко (ОК 8 та ОК18) з 2018 року працює розробником в цій компанії. Борис Кузіков (ОК 21 та ОК 28) з 2013 по 2023 рік виконував технічну підтримку рішень замовників у ТОВ «Неткрекер». Також у цій компанії працювала Олена Проценко (ОК 22). Наявна на сайті ЗВО інформація дозволила підтвердити залучення експертів галузі до проведення гостьових лекцій: Я. Вишняков, Project Manager, SoftServe тема лекції: «Software Product Development:

Methodologies and Practice Highlights», травень 2023 року (<https://cutt.ly/7wXoYdRN>), Д. Єременко, Senior Full-Stack Developer та Tech Lead, MindK, тема лекції: «Графові бази даних, як приготувати та для чого вживати», травень 2023 року (<https://cutt.ly/UwX9safT>). На зустрічі з ЕГ роботодавці підтвердили, що залучаються до реалізації освітніх проектів спільно з кафедрою комп'ютерних наук, сприяють розвитку своїх навчальних центрів та підвищенню практичних навичок НПП. Таким чином, вимоги даного підкритерію повністю виконуються.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У СумДУ функціонує Центр розвитку кадрового потенціалу (<http://surl.li/fznn>), покликаний реалізовувати програми професійного розвитку викладачів, супроводжувати процес стажування, підвищення кваліфікації. На сайті Центру оприлюднено 89 доступних програм підвищення кваліфікації НПП, функціонує анкета для запису на відповідну програму. На момент роботи ЕГ, 8 програм знаходились у фазі виконання. Також оприлюднена інформація щодо безкоштовних платформ онлайн освіти, ресурси для створення і запису онлайн лекцій. Під час огляду матеріальної бази ЕГ пересвідчилась, що для урізноманітнення навчального контенту викладачі використовують матеріально-технічну базу лабораторії віртуальної та доповненої реальності ULab (<http://surl.li/riawd>). Наявні у ВСО та на сайті випускової кафедри дані щодо стажування та підвищення кваліфікації НПП вказують на ефективність запроваджених заходів та відповідність ОП «Інформатика» вимогам даного підкритерію.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У СумДУ сформовано систему моральної та матеріальної підтримки розвитку викладацької майстерності, що регламентується Колективним договором між адміністрацією та профспілковими органами СумДУ на 2022-2025 роки (<http://surl.li/rhwzl>), Положенням про преміювання працівників Сумського державного університету за рахунок коштів загального та спеціального фонду (<https://bit.ly/3NW01ab>), Положенням про преміювання співробітників СумДУ за керівництво науковою роботою студентів та школярів, які активно займаються науковою діяльністю (<http://surl.li/rhxaу>) тощо. Під час спілкування з ЕГ гарант відзначила, що вона є лауреаткою конкурсу «Кращий викладач очима студентів» у 2019 та 2020 роках, а Володимир Нагорний поінформував ЕГ, що посів перше місце на конкурсі СумДУ «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU» та був нагороджений почесним дипломом. Також викладачі підтвердили, що в університеті працюють механізми преміювання за певні види наукової, методичної та педагогічної діяльності, а за окремі види наукової активності можливе преміювання здобувачів освіти. У СумДУ функціонує Центр розвитку кадрового потенціалу (<http://surl.li/fznn>) організовує короткострокові програми, семінари, спрямовані на підвищення викладацької майстерності, проводить відповідні конкурси. Для працівників університету на безоплатній основі проводяться курси вивчення іноземної мови та дистанційних технологій викладання. ЕГ дійшла висновку, що наявна в СумДУ система стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП є ефективною та повністю відповідає вимогам даного підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Залучення до викладання дисциплін фахової підготовки професіоналів-практиків зі значною науковою та публікаційною активністю. 2. Залучення матеріально-технічної бази лабораторії віртуальної та доповненої реальності ULab для урізноманітнення методів навчання. 3. Налагоджена співпраця з роботодавцями щодо реалізації та актуалізації ОП, можливості залучення здобувачів до проходження практики на базі даних підприємств.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ встановила, що кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП «Інформатика», забезпечує досягнення відповідних цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів є чітко визначеними, прозорими та справедливими. Їх реалізація сприяє об'єктивному визначенню професіоналізму викладача та плануванню процесу його підвищення, тому за підкритеріями 6.1 та 6.2 встановлено повну відповідність. Роботодавці активно долучаються до організації освітнього процесу, сприяють його актуалізації, надають необхідні ресурси. Представники роботодавців беруть безпосередню участь у проведенні навчальних занять, практик, кваліфікаційних атестацій тому за підкритеріями 6.3 та 6.4 встановлено повну відповідність. ЕГ встановила, що СумДУ ефективно сприяє професійному розвитку викладачів, застосовує моральні та матеріальні стимули для розвитку викладацької майстерності, тому за підкритеріями 6.5 та 6.6 встановлено повну відповідність. Загалом ЕГ вважає, що ОП «Інформатика» відповідає усім вимогам даного критерію з рівнем відповідності В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналізуючи розділ веб сайту СумДУ щодо публічної інформації, зокрема розділу з кошторисами (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/estimate.htm>), та під час проведення інтерв'ювання учасників фокус-групи, підтверджено, що наявні фінансові ресурси є достатніми для успішної реалізації освітньої програми. ЕГ провела огляд МТБ ЗВО в режимі онлайн відеоконференції за допомогою програмного забезпечення Zoom. Під час резервної зустрічі було продемонстровано електронний кабінет студента та системи електронного навчання. Огляд був проведений здобувачем з року навчання, Поліною Корольовою. Під час онлайн огляду ЕГ пересвідчилась в наявності сучасних лекційних аудиторій, оснащених мультимедійним обладнанням, комп'ютерних класів з сучасними ремонтами та технікою. Більшість ресурсів для навчання в аудиторіях було спонсоровано ІТ компаніями-роботодавцями, про що було зазначено ними під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп. Були продемонстровані приміщення, призначені для проведення наукових досліджень, що були обладнані 3D-принтерами, різними видами БПЛА, лабораторію з технікою для машинного навчання, професійну кімнату для стрімінгу, де викладачі мали можливість здійснювати професійні записи відео для студентів за допомогою спеціалізованої камери, хромакеїв. Була показана окрема лабораторія віртуальної та доповненої реальності, де студенти могли розробляти додатки під ці типи пристроїв за допомогою професійного VR обладнання. Зазначено, що на комп'ютерах встановлене професійне ліцензійне програмне забезпечення, що підтвердили завідувачий кафедрою Ігор Шелехов та викладач Юрій Олександрович Зубань. Під час огляду, ЕГ також були показані елементи інфраструктури студентського дозвілля: критий професійний спортивний майданчик для гри у пляжний волейбол, кафе/терей, ковортінгові зони тощо. У СумДУ функціонує бібліотека з літературним фондом понад 3 млн багатогалузевих, універсальних за змістом документів, (<http://surl.li/rimjm>). Бібліотека ЗВО оснащена сучасними мультимедійними пристроями, доступно 122 комп'ютерних робочих місця, якими можуть користуватися здобувачі ЗВО та ОП, що зазначала здобувач з року навчання Лисенко Анастасія. Працівники та студенти можуть користуватися електронним каталогом та репозитарієм, доступним за посиланням: <https://library.sumdu.edu.ua/uk/e-resursy/resursy-lokalnoho-dostupu.html>. Заняття за ОП проводяться за допомогою онлайн платформ, таких як: Google Meets, Teams, Zoom, засобів електронного навчання, таких як: Umix, OCW, LecturED та освітній кабінет СумДУ. Разом з тим, при опитуванні фокус груп, а саме директора бібліотеки Ольги Крицької, ЕГ було встановлено, що у СумДУ відсутні підписки на фахові журнали за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки". Таким чином, ЕГ встановила, що фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми ЗВО забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп представників студентського самоврядування та здобувачів освіти під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, а також під час перегляду веб-сайту ЗВО (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu.html>), та онлайн огляду МТБ СумДУ було встановлено, що здобувачі та викладачі мають постійний та безкоштовний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів університету, зокрема до бібліотечного фонду (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/>) та репозиторію (<https://essuir.sumdu.edu.ua/?locale=uk>). Студентський ректор Асен Александров під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, зазначив, що студенти мають можливість використовувати Конгрес Центр як платформу для організації заходів та конференцій. Здобувачі 4 та з року навчання, Дмитро Галкін та Лисенко Анастасія, під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп підтвердили доступність відвідування інфраструктури університету як у навчальний, так і у позанавчальний час, розповівши про свій досвід відвідування як спортивної інфраструктури так і бібліотеки. Проректор з інфраструктурного розвитку, Бойко Богдан Павлович, та здобувачі, під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, підтвердили наявність безкоштовного Wi-Fi покриття у всьому університеті, доступного для всіх учасників освітнього процесу. Під час аналізу вебсайту СумДУ було відмічено, що учасники освітнього процесу також мають можливість онлайн запису до бібліотеки за допомогою розробленого веб сервісу (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/servisy-ta-posluhy/korystuvachu/zapys-do-biblioteki.html>) та безкоштовного бронювання приміщень для заходів чи занять через форми на сайті (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/servisy-ta-posluhy/onlain-servisy/zamovlennia-prymishchennia.html>). Всі приміщення обладнані необхідним технічним

обладнанням як для офлайн, так і для онлайн заходів, з описом якого можна ознайомитись на веб сайті ЗВО під час бронювання. Таким чином, ЕГ було встановлено, що СумДУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У СумДУ діє відділ охорони праці, діяльність якого регламентується відповідно до положень, доступних на сайті університету: (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=3a9da9ab-10aa-e911-b8ad-001a4be6d04a&kind=1>), (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=423b298a-aec9-eb11-8435-d4856459ca35&kind=1&version=1708859087.5408>). Регулярно проводяться навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та пожежної безпеки, які регламентуються відповідним положенням: (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=e05aa4cd-93fd-e211-801d-001a4be6d04a&kind=1&version=1708859087.5408>). Університет розробив відповідні Інструкції на випадок пожежі в режимному приміщенні: (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=146a6875-ebed-eb11-8266-d4856459ca35&kind=1&version=1708859087.5408>). Під час воєнного стану особливо важливим є забезпечення безпечних умов для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу. Університет належним чином обладнав укриття, які було продемонстровано експертній групі під час огляду матеріально-технічної бази у режимі онлайн відеоконференції (резервна зустріч). Також ЕГ було встановлено, що університет має 9 сертифікованих укриттів, аудиторії що розташовані в укриттях, обладнані мультимедійним обладнанням та WI-FI. Під час огляду гуртожитку, ЕГ було продемонстровано укриття. Під час огляду МТБ було показано, що приміщення університету обладнані засобами пожежогасіння (вогнегасники, пожежні рукава), планами евакуації, запасними виходами тощо. Під час спілкування зі здобувачами освіти та студентським самоврядуванням під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, було зазначено, що у всіх корпусах університету є пункти незламності, які працюють з 2022 року, для яких керівництвом СумДУ були виділені аудиторії з наявними генераторами, де здобувачі можуть вільно навчатись та відпочивати. Було відзначено реалізацію проєкту "Студентський лелека", який був продемонстрований експертній групі під час резервної зустрічі. Цей проєкт дозволяє молодим батькам залишити свою дитину з професійним психологом у спеціально облаштованій кімнаті, якщо вони прийшли відвідати університет. Таким чином, ЕГ було встановлено, що освітнє середовище СумДУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформаційна та організаційна підтримка здобувачів вищої освіти в СумДУ здійснюється переважно через веб сайт університету (<https://sumdu.edu.ua/uk/>), де розміщений окремий розділ з новинами (<https://news.sumdu.edu.ua/uk/>), що дозволяє ознайомитись з актуальними подіями, а також розділ "Навчання" (<https://sumdu.edu.ua/uk/academic.html>), де можна знайти всю необхідну інформацію про навчання, включаючи вартість та розклад. Окремо слід відзначити розроблені електронні кабінети студентів, де представлена інформація про розклад, завдання, оцінки, нормативне забезпечення тощо. Зручність використання електронного кабінету підтвердили здобувачі під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, а функціонал - під час резервної зустрічі. Університет активно представлений у соціальних мережах, таких як Instagram (https://www.instagram.com/sumdu_ua/) та Facebook (https://www.facebook.com/sumdu.ua/?locale=uk_UA). Під час спілкування з начальником Центру комп'ютерної техніки (резервна зустріч), Андрієм Півнем, Експертна Група отримала підтвердження щодо цілодобової інформаційної та технічної підтримки здобувачів, а також допомоги у роботі та налаштуванні з програмним забезпеченням та наданні ліцензійних версій ОС та програм для навчальної діяльності. Комунікація зі здобувачами відбувається через кураторів груп, НПП, гаранта ОП, керівництво Інституту, представників студентського самоврядування. Здобувачі регулярно інформуються про наукові заходи, міжнародні проєкти академічної мобільності, зустрічі з роботодавцями та інші питання. У ході зустрічей зі здобувачами, ЕГ отримала інформацію про зручність комунікації. Представники студентського самоврядування під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп також підтвердили зручність комунікації та достатню матеріальну підтримку та заохочення. У той же час студенти мають можливість звернутися за інформацією до представників студентського самоврядування, таких як студентські декани, що підтверджено студентським деканом Поліною Королювою під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп. Для підтримки здобувачів під час дистанційного навчання активно використовуються різноманітні системи електронного навчання, такі як Umix, OCW, LecturED, Examenarium, електронні кабінети для студентів та різноманітні програмні засоби для проведення відеоконференцій, такі як Zoom, Google Meet, Teams. Слід зазначити власну програмну розробку СумДУ, через яку виконується інформаційна підтримка здобувачів, таку як навчальна платформа Mix (<https://mix.sumdu.edu.ua/>) (функціонал було продемонстровано під час резервної зустрічі). Таким чином, ЕГ відзначає, що СумДУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час віртуального огляду матеріально-технічної бази через програмний додаток Zoom (резервна зустріч), ЕГ було продемонстровано, що в корпусах ЗВО є пандуси та спеціальний ліфт-підйомник для полегшення пересування маломобільних груп. Крім того, було продемонстровано наявність шрифтів Брайля в корпусах ЗВО. Аналізуючи веб сайт СумДУ, з розділу для осіб з особливими потребами(<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/special-educational-needs.html>), можна зробити висновок, що для студентів з особливими освітніми потребами, які мають захворювання опорно-рухового апарату, але відвідують університет, Центр заочної та дистанційної форми навчання (<https://zaoch.sumdu.edu.ua/>) складає розклад занять таким чином, щоб аудиторні заняття проходили в навчальних корпусах, обладнаних пандусами та ліфтами, або лише на першому поверсі навчального корпусу без ліфту. Особи з особливими освітніми потребами, які не мають можливості відвідувати заклад вищої освіти, мають можливість здобувати вищу освіту вдома за дистанційними технологіями навчання. Проректор з інфраструктурного розвитку Бойко Богдан Павлович під час зустрічі 1 заявив, що СумДУ повністю обладнана пандусами та ліфтами. На сайті ЗВО у розділі "Документи", які підтверджують забезпечення безперешкодного доступу до будівель приміщень закладу освіти для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, розташовані звіти технічних експертиз (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/special-educational-needs.html>), що свідчать про те, що всі основні будівлі навчальних корпусів та гуртожитків відповідають вимогам будівельних норм і правил щодо доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп. Таким чином, ЕГ встановлено, що СумДУ створює достатні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У СумДУ було розроблено чіткі процедури та механізми для вирішення конфліктних ситуацій, які регулюються за допомогою нормативно-правових документів. Університет створив Комісію з етики та управління конфліктами, яка відповідно до наказу від 01.04.2020 (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=560c216a-2d7b-ea11-9800-d4856459ca35&kind=1>) має вирішувати питання взаємин та конфліктів, що виникають між різними категоріями співробітників університету, студентами та іншими особами. Науковою радою університету був розроблений Кодекс академічної доброчесності Сумського державного університету, який був затверджений протоколом №9 від 21 лютого 2019 року (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=24c2956b-9c36-e911-9278-001a4be6do4a&kind=1>). Університет вживає заходів з метою профілактики та запобігання можливим причинам, що сприяють порушенням, згідно з відповідним наказом про запобігання корупції (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=8c1ab3be-fc59-e911-9c29-001a4be6do4a&kind=1>). Крім того, окремим наказом була призначена уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (<https://dg.document.sumdu.edu.ua/template/doc?id=0cbc309d-a667-eb11-87b6-d4856459ca35>). Для зручності учасників освітнього процесу, університет розробив спеціальну форму звернення, яка доступна всім учасникам на сайті університету (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/public-info/application.htm>). Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп здобувачів, було отримано інформацію, що всі вони були ознайомлені з процедурами вирішення конфліктних ситуацій та регулярно проходять опитування в кінці навчального року і через навчальний додаток Міх для оцінки викладачів. Крім того, випускник ОП Інформатика Кирило Балащенко під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп розповів ЕГ про інцидент під час навчання, а саме непорозуміння з викладачем, який задавав надважкі завдання, проте інцидент вирішився для випускника позитивно, а після колективного звернення викладача звільнили з посади. У інших респондентів під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп таких ситуацій не виникло, проте вони були ознайомлені з механізмами їх вирішення. Таким чином, ЕГ може зазначити, що у СумДУ існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Залучення ІТ підприємств-партнерів до розвитку кафедри сприянням розвитку матеріально-технічної бази та проведення лекційних заходів. 2. СумДУ має потужну МТБ сучасного обладнання для проведення усіх практичних і теоретичних видів підготовки здобувачів ОП. 3. Наявність сертифікованих укриттів. 4. Наявність реалізованого проекту "Студентська лелека".

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. СумДУ не має підписок на фахові журнали за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки". ЕГ радить директору бібліотеки провести аналіз запитів на фахові видання з боку учасників освітнього процесу ОП, підготувати ректору на узгодження перелік відповідних фахових видань в термін до 30.04.2024р.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У контексті підкритеріїв 7.1, 7.3, 7.4 ЕГ констатує високий рівень залучення фінансових, матеріально-технічних ресурсів та повне забезпеченням навчально-методичною базою освітньої програми, сприяння досягненню визначених результатів навчання. Роботодавці через створені об'єднання активно залучені до матеріальної підтримки за даною ОП. ЕГ було встановлено, що навчальне середовище СумДУ є безпечним для життя та здоров'я учасників освітнього процесу, забезпечуючи їхні потреби та інтереси. Частина укріплень СумДУ є сертифікованими. ЗВО забезпечує достатню підтримку здобувачам вищої освіти в рамках ОП, включаючи навчальну, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну сфери, а також реалізує соціальні проекти, такі як "Студентський лелека". У контексті підкритеріїв 7.5 і 7.6, ЕГ було з'ясовано, що у СумДУ створено всі необхідні умови для забезпечення права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за даною освітньою програмою, за допомогою відповідної інфраструктури, що забезпечує інклюзивність. ЕГ пересвідчилась в наявності чіткої, доступної для всіх учасників освітнього процесу політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка послідовно дотримується під час реалізації даної освітньої програми. Виявлені ЕГ незначні недоліки в контексті підкритерію 7.2 щодо відсутності у СумДУ підписок на фахові журнали за спеціальністю 122 "Комп'ютерні науки", є несуттєвими та не впливають на загальне позитивне враження щодо даної ОП. Отже, за встановленими фактами є підстави зробити висновок, що освітня програма та освітня діяльність за освітньою програмою "Інформатика" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідають визначеним вимогам Критерію 7 (підкритеріям 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6), що відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладу вищої освіти базується на положенні про систему забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету введеним в дію наказом ректора №1098-І від 16 листопада 2021 р (<https://normative.sumdu.edu.ua/?%20task=getfile&tmpl=component&id=8aee6554-1539-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1>). Інституційна структура забезпечення якості освіти розбудована за принципом з п'яти рівнів, який відображений у відповідній схемі (<https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/structure.pdf>). Відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти, заклад вищої освіти розробив політику забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://sumdu.edu.ua/images/content/general/gen-info/council-quality/quality-policy.pdf>). Крім того, університет утворив Ради з якості освіти на різних рівнях: кафедральному, факультетському, університетському та на рівні наглядової ради університету. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються відповідним Положенням, яке було введено в дію наказом ректора № 0586-І від 03.07.2023 р. (<https://normative.sumdu.edu.ua/doc/1/00e9ba12-a107-ea11-9ad5-001a4be6d04a>). Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп ЕГ, було з'ясовано що роботодавці беруть участь у роботі експертної ради роботодавців (<https://elit.sumdu.edu.ua/images/content/docs/experts/Nakaz122.pdf>), де обговорюється зміст освітньої програми та мають можливість впливати на нього через засідання ради. Крім того, здобувачі вищої освіти розповіли під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, що мають можливість впливати на зміст освітніх програм за допомогою опитувань. Разом з тим ЕГ констатує, що Система позначень компетентностей (загальних та фахових) у ОП та в силабусах й РПНД ОК є неоднозначною. Таким чином, ЕГ констатує що СумДУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти, як самостійно, так і через представників студентського самоврядування, беруть активну участь у процесі періодичного огляду освітньої програми та інших заходів щодо забезпечення її якості як повноцінні партнери, що було підтверджено здобувачами під час спілкування з ЕГ. У СумДУ діє Центр забезпечення якості освіти (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education/quality-office.html>), частиною якого є Студентська агенція співдії якості освіти, що проводить інформаційні кампанії серед студентів щодо їхньої участі у опитуваннях як ефективного інструменту впливу на освітній процес. Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, студент 4 курсу навчання Іван Єйбоженко розповів як за допомогою РПГ він, як член групи, вніс пропозицію про зміни в дисципліні

“Вступ до спеціальності” (розділ ознайомлення з LinkedIn). У СумДУ було розроблено Положення про оцінювання якості освітньої діяльності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін (у Сумському державному університеті від 07 грудня 2023 р.) <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=7c7de133-99aa-e711-8a45-001a4be6d04a&kind=1&version=1690187925682>). Це Положення орієнтовано на стандартизацію процесу організації оцінювання якості освітньої діяльності студентів під час вивчення навчальних предметів. Інформація про результати опитувань доступна на веб сайті університету та є відкритою для публічного ознайомлення. (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/quality-education/110-polls-competitors/399-results-survey-applicants-academic-disciplines.html>). Під час резервної зустрічі здобувач з року навчання Поліна Корольова продемонструвала, що навчальна платформа "Mix" має модуль опитування студентів як щодо викладачів, так і до вивчених дисциплін в кінці семестру, в результаті якого створюється певний рейтинг, який в свою чергу переглядається деканатом (Звіт опитування з 24 листопада по 4 грудня 2023 року (https://itp.elit.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/Opytuvannia_OPP-ITP-bakalavr-_2023.pdf)). Таким чином, ЕГ встановила, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО було засновано такий механізм впливу роботодавців на ОП, як Експертні ради роботодавців. Його було розроблено як дорадчо-консультаційний орган з метою забезпечення високої якості підготовки фахівців шляхом співпраці з випусковими кафедрами. Діяльність цих рад регулюється Положенням про Експертні ради роботодавців Сумського державного університету від 17 грудня 2017 р. (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=188136fo-d6e3-e711-926d-001a4be6d04a&kind=1>). Наприклад, на спеціальності 122 функціонує відповідна експертна рада, призначена відповідним наказом від 16 жовтня 2023 року (<https://elit.sumdu.edu.ua/images/content/docs/experts/Nakaz122.pdf>). Ці ради мають можливість впливати на зміст освітніх програм. Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп з роботодавцями, було підтверджено їхня участь у таких ініціативах. Роботодавці поділились досвідом впливу на зміст освітніх програм відповідно до потреб ринку праці. Зміни у змісті ОП, чи окремих предметів, можуть бути внесені через гаранта освітньої програми. Таким чином, ЕГ було встановлено, що роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час інтерв'ювання ЕГ фокус груп, ЕГ мала змогу переконатися в тому, що випускники ОП підтримують постійний зв'язок з кафедрою та викладачами після випуску з СумДУ, більшість з випускників працевлаштовуються в ІТ компанії роботодавців партнерів кафедри, а роботодавці-партнери надають цю статистику до гаранта ОП чи до завідуючого кафедри. Випускники проходять опитування стосовно власного кар'єрного шляху. Кафедра комп'ютерних наук веде облік та статистику відносно працевлаштування своїх випускників і оприлюднює цю інформацію на сайті кафедри (<https://itp.elit.sumdu.edu.ua/practice-and-employment.html>). На сайті кафедри розміщена інформація про відомих випускників, які, в свою чергу, підтримують кафедру, виступають роботодавцями. (<https://itp.elit.sumdu.edu.ua/our-graduates>). Таким чином, ЕГ зазначає, що в СумДУ існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ЗВО існує ряд нормативних документів, що регламентують порядок реагування на виявлені недоліки та зауваження інших учасників освітнього процесу. Одним із ключових документів є Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету від 03.07.2023 (<https://normative.sumdu.edu.ua/doc/1/00e9ba12-a107-ea11-9ad5-001a4be6d04a>), у пункті 7.2 якого встановлено терміни терміни періодичного перегляду та оновлення ОП: оприлюдненої інформації щодо профілю ОП та переліку її компонентів при запровадженні нових ОП або внесення змін до ОП, що вже реалізується, у термін не пізніше ніж 10 робочих днів з дати їх затвердження; відомості про зміни даних у кадровому та матеріально-технічному забезпеченні вносяться протягом 30 календарних днів з дня настання таких змін (Витяг з протоколу засідання РПП по обговоренню питань щодо удосконалення ОП “Інформатика” від 21.02.2023 зі стейкхолдерами, засідання ЕРР для спеціальності «Комп'ютерні науки» №1 від 20 лютого 2023р. додаються). На веб сайті кафедри комп'ютерних наук оприлюднено таблицю пропозицій та зауважень стейкхолдерів Сумського державного університету до освітньо-професійної програми «Інформатика» (освітній ступінь бакалавр), що знаходилася на громадському обговоренні у період з 15.01.2023р. по 15.02.2023 (https://cs.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/tablytsia_zauvazhennia_do_opp_122_inf_bakalavr-2.pdf). Але разом з тим, ЕГ виявила, що відомості самооцінювання ОП перед завантаженням в систему НАЗЯВО були недостатньо якісно перевірені. ЕГ було виявлено співпадіння текстів споріднених ОП до символу у відповідях на питання у ВСО. Отже, ЕГ зазначає, що система забезпечення якості закладу вищої освіти в цілому забезпечує вчасне

реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми "Інформатика".

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередня акредитація даної ОП відбулася з 03.06.19р. до 05.06.19р. за наказом МОН України № 739-л від 29.05.19р. (https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_prof_1rb_computer-science.pdf). В результаті проведеної акредитації керівництву СумДУ було рекомендовано звернути увагу на таке: «Сприяти участі здобувачів ОПП "Інформатика" в у НДР», «Інтенсифікувати оновлення наявних підручників, навчальних посібників та інших навчально-методичних матеріалів, виданих до 2014 року», «Розширити роботу у галузі міжнародного науково-освітнього партнерства». ЕГ з'ясувала, що на надані рекомендації було відреаговано належним чином. Відповідно до розміщеної інформації на вебсайті кафедри, аналізуючи розміщений Тематичний План НДР на 2023 рік (https://sumdu.edu.ua/images/content/science/research/sumdu_research-works_2023.pdf), можна зробити висновок, що студенти ОП "Інформатика" активно залучені до виконання НДР. З реєстру міждисциплінарних наукових проєктів, які виконуються у Сумському державному університеті у 2023 р (https://sumdu.edu.ua/images/content/science/research/2023_interdisciplinary-research.pdf), видно, що студенти ОП "Інформатика" активно залучені у цьому напрямку (№ №держреєстрації та/або договору 0122U000773, 0123U101850, (52.22-2020/01)). НПП оновлює навчально-методичні матеріали, монографії (Маслова З.І. та ін. Дослідження вебуразливостей: методи виявлення і запобігання (https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/82619/3/Obodiak_kiberbezpeka.pdf;jsessionid=5E1BB2177CCA2AC5542788CEDB924903), 2021 р.; Москаленко В.В. Моделі і методи інтелектуального аналізу багатовимірних даних за умов апіорної невизначеності, 2020р. (https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77692/3/Moskalenko_analiz_danykh.pdf); розроблено онлайн курси «Математичні методи дослідження операцій», «Чисельні методи» (Шовкопляс О.А., 2021 р.), «Алгоритми і структури даних» (Шаповалов С. П., Шовкопляс О. А., 2023 р.) та інші. Кафедра активно працює над розширенням роботи у галузі міжнародного науково-освітнього партнерства, що забезпечило протягом останніх років активну участь здобувачів ОП у програмах міжнародної академічної мобільності (Кротевич К., Лебедева А., Казлаускайте А., Ясінська Т., Бутов В. – навчання в університеті Кобленц-Ландау (Німеччина) в рамках програми ЄС Erasmus+ KA1 протягом одного семестру за напрямком «Web Science». Викладачі кафедри також беруть активну участь в програмах академічної мобільності (пройшли стажування за кордоном: Шендрік В.В., доцент – університет Макмастер (Канада), 2012 р., університет Мальмо (Швеція), 2013 р.; Гайдабрус Б.В., доцент – університет Кобленц-Ландау (м.Кобленц, Німеччина), «Туринська політехніка» (м.Турін, Італія), 2014 р.). Таким чином, ЕГ було встановлено, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), вчасно беруться до уваги під час перегляду освітньої програми "Інформатика".

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У процесі формування культури якості в закладі вищої освіти використовуються різноманітні елементи, серед яких важливим є Кодекс корпоративної культури (<https://normative.sumdu.edu.ua/index.php?task=getfile&tmpl=component&id=cc831d09-e877-e111-97d8-001a4be6d04a&kind=1>). Його головна мета полягає в забезпеченні системи цінностей та принципів, що спільно приймаються та підтримуються членами університетської спільноти. Ця система, у свою чергу, включає політику забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету, що відповідає стандартам та рекомендаціям європейського простору вищої освіти (<https://sumdu.edu.ua/images/content/general/gen-info/council-quality/quality-policy.pdf>). Крім цього, в рамках розвитку культури якості освіти проводяться регулярні тематичні семінари та вебінари для всіх зацікавлених стейкхолдерів, наприклад, "SMART-підхід у зовнішньому забезпеченні якості вищої освіти" (<https://t2.sumdu.edu.ua/uk/kalendar-podii/arkhiv-anonsiv-podii/2835-smart-pidkhid-u-zovnishnomu-zabezpechenni-yakosti-vishchoji-osviti-vebinar.html>) та інші подібні заходи. До того ж, формування культури якості освіти підтримується проведенням систематичних тематичних конкурсів для студентів, таких як конкурс "Кращий викладач очима студентів" (<https://pubhealth.med.sumdu.edu.ua/krashchyy-vykladach-ochyma-studentiv-2/>). Для відстеження результатів роботи з поширення культури якості освіти можна користуватись тематичними звітами відділу забезпечення внутрішньої якості, де представлена статистика та інфографіка. (https://sumdu.edu.ua/images/content/general/public-info/report/report-2023_quality.pdf). Таким чином, ЕГ констатує, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Створення та активна робота Експертної ради роботодавців як механізму дієвого впливу на зміни в ОП. 2. Створення Студентської агенції з академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Центр забезпечення якості недостатньо контролює ВСО перед їх завантаженням в систему НАЗЯВО (виявлено співпадіння текстів споріднених ОП до символу у відповідях на питання у ВСО). ЕГ рекомендує вжити організаційних заходів щодо підвищення якості цього процесу.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У контексті підкритеріїв 8.1, 8.6 та 8.7 ЕГ пересвідчилась в тому, що в СумДУ дотримуються встановлених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми у публічній площині. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема зауваження та пропозиції, які були сформульовані під час попередніх акредитацій, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Університетська спільнота сприяє формуванню культури якості, яка регламентується відповідними нормативними документами, що сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. В контексті підкритеріїв 8.2, 8.3 і 8.4 ЕГ було відзначено, що СумДУ залучає здобувачів вищої освіти як безпосередньо, так і через органи студентського самоврядування, до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, роботодавців через створене об'єднання "Експертна рада роботодавців" до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів з використанням практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми за допомогою застосування хмарних інструментів. Виявлені ЕГ незначні недоліки в контексті підкритерію 8.5 щодо недостатності контролю Центром забезпечення якості ВСО перед їх завантаження в систему НАЗЯВО, є несуттєвими та не впливають на загальне позитивне враження щодо даної ОП. Отже, за встановленими фактами є підстави зробити висновок, що освітня програма та освітня діяльність за освітньою програмою "Інформатика" за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідають визначеним вимогам Критерію 8 (підкритеріям 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7) та рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні нормативно-правові акти, які встановлюють правила та процедури управління правами та обов'язками всіх учасників освітнього процесу, можна знайти відкритому доступі на офіційному веб сайті ЗВО у розділі нормативних документів (<https://sumdu.edu.ua/uk/documents-sumdu.html>). Ці документи мають характер доступних, зрозумілих та чітких. Положення про організацію освітнього процесу введено в дію наказом №1061-І від 15 листопада 2021 р., в Сумському державному університеті є ключовим документом, що визначає основні права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу (<https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d8ae04b7-0a39-e611-b47a-001a4be6d04a&kind=1>). Крім того, в ЗВО існує Кодекс академічної доброчесності, який регулює політику академічної доброчесності ЗВО (https://library.sumdu.edu.ua/data/kodeks_SSU.pdf), а також кодекс корпоративної культури (<https://opd.med.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/codexssu.pdf>), який визначає норми поведінки академічної спільноти. Таким чином, ЕГ було з'ясовано, що у СумДУ визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В закладі вищої освіти існує стратегія прозорості, що стосується публікації освітніх програм, яка регулюється вказівками ректора від 27 травня 2022 року щодо розміщення інформації про освітні програми, їх компоненти та відповідність ліцензійним вимогам. Ця політика доступна за посиланням (<https://normative.sumdu.edu.ua/>)

task=getfile&tmpl=component&id=16ec932f-ca67-e811-9585-001a4be6do4a&kind=1.) Проведений аналіз розділу веб сайту закладу вищої освіти, що присвячений освітнім програмам, демонструє, що кожен учасник освітнього процесу може ознайомитися з оприлюдненими програмами для обговорення, а також з вже підтвердженими версіями освітніх програм. Це можна зробити за посиланням: <https://op.sumdu.edu.ua/#/>. За результатами такого аналізу можна зробити висновок, що заклад вищої освіти публікує проекти освітніх програм за місяць до їх розгляду., наприклад програма спеціальності комп'ютерні науки, ОП "Інформатика" освітнього ступеня бакалавр (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2414>) була опублікована на сайті від 15.01.2023, з можливістю обговорення та внесення пропозицій терміном з 15.01.2023 до 15.02.2023, з посиланням на гугл форму для внесення пропозицій від учасників освітнього процесу (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe4u6VjzDJNau3guqIUK74mTkRIhdLr7xPh9emBf1FUO5L9uQ/viewform>). Таким чином, ЕГ встановила, що СумДУ, не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї, оприлюднює на своєму офіційному веб сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті СумДУ у відкритому доступі своєчасно розміщено точну та достовірну інформацію про освітню програму, що акредитується (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2629>). Про ОП на сайті розміщена наступна інформація: загальна інформація, мета, характеристика, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, академічну мобільність, тощо. В результаті перевірки ЕГ виявила, що на сайті факультету не всюди оприлюднена актуальна інформація (<https://elit.sumdu.edu.ua/uk/studentam/studentске-zhittya/14-studentske-samovryaduvannya.html>). Таким чином, ЕГ констатує, що СумДУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування всіх стейкхолдерів та суспільства, проте є зауваження до оприлюднення поточної інформації.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильних сторін не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. На сайті факультету не оновлено інформацію щодо студсамоврядування (до 2020р.), наукової роботи (наявна за 2022р.), оголошень щодо проведення заходів. ЕГ рекомендує вжити організаційних заходів щодо підвищення якості цього процесу у термін до 30.06.2024р.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У контексті підкритерію 9.1, ЕГ було встановлено, що у СумДУ визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу за допомогою створених нормативних документів, які є публічними та доступними. ЕГ переконалась, що всі учасники послідовно дотримуються її під час реалізації освітньої програми. В контексті підкритерію 9.2 ЕГ констатує, що ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї, оприлюднює на своєму офіційному веб сайті відповідний проект оновленої ОП з ціллю отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів, що регламентується відповідними політиками СумДУ. Виявлені ЕГ незначні недоліки в контексті підкритерію 9.3 щодо наявності частково неактуальної інформації на вебсайті кафедри комп'ютерних наук, є несуттєвими та не впливають на загальне позитивне враження щодо даної ОП. Отже, за встановленими фактами є підстави зробити висновок, що ОП "Інформатика" та освітня діяльність за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти повністю відповідають визначеним вимогам Критерію 9 (підкритеріям 9.1, 9.2, 9.3) щодо чіткості і зрозумілості правил і процедур, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього

процесу, наявності політики оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті з метою інформування стейкхолдерів та суспільства про освітню програму, що відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Обговор ОП стейкхолдерами щодо якості викладання.pdf	dIhEOGEJxt61wGw7mAhcDovzM9ENeAP3oG4pkX/ 2/4E=
Додаток	академ мобільність Інформатика.pdf	OpODMLCjbpmuBaWqYctsulU9RXa6lLf7gLLajCLzgj g=

Додаток	<i>Визнан рез неформ освіти.pdf</i>	R5zZuEAzVGUNkAsG5gySfhKSzoXpa9wq+sYjbe4wsj o=
Додаток	<i>Наук діяльн каф КН.pdf</i>	NwTB5jj7iCoapB8Q8V7LGBbtf5rDsEoJjIavFwvDMII =
Додаток	<i>Прот зас РПГ щодо обгов ОП.pdf</i>	T7BreroAGltpjdoTacaoC/orNETHOar8IoMCdguxDn o=
Додаток	<i>Прот про обгов гал рег конт ринку праці.pdf</i>	hNejyDtevkFJNNfT8n/KShAuTkrE/Lrds2ixNfLzoOI =
Додаток	<i>Протоколи зас ЕРР та РПГ щодо обгов ОП.pdf</i>	T7BreroAGltpjdoTacaoC/orNETHOar8IoMCdguxDn o=
Додаток	<i>Рівень волод іноз мовою.pdf</i>	RNiKsOoqY8Ld5odE7gLDnspnY3nZNoFO7u7FH/bj Jq8=
Додаток	<i>Сертифікат оцінюв Kharkiv IT cluster.pdf</i>	sH9hVNByB5OzLmWjKj6zOFTtj5y5sR6dayCvzipwP oU=
Додаток	<i>Табл досвід вітч закорд ОП.pdf</i>	DMtaDvgK6mxY8q/4sQGLhwiZM3kYvdrkozR6PXFt HLg=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Савчук Тамара Олександрівна

Члени експертної групи

Сватко Віталій Володимирович

Пташник Вадим Вікторович

Боровик Данило Ігорович